



Forebyggende plan for barn og unge i Selbu kommune

Del 1: Felles del

Del 2: Lokal del

Innhold

Del 1: Felles del for Værnesregionen	4
Bakgrunn	4
Sentrale føringer - kommunenes ansvar	4
Lokale føringer i Værnesregionen	4
En god barndom varer livet ut.....	5
Styrker og utfordringer blant barn og unge i Værnesregionen	6
Målsetninger med planen	7
Effekt mål	7
Resultatmål	7
Interkommunalt samarbeid.....	8
Fellestjenester	8
Barneverntjenesten.....	8
PPT:.....	8
Barne- og ungdomspsykologene	9
NAV.....	9
Kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator	9
Frisklivsentralen	9
Eksternt samarbeid:	10
Samarbeid på systemnivå.....	10
Samarbeid på systemnivå i praksis.....	10
Ved ansettelser:.....	10
Kommunedirektørens ledergruppe:.....	10
Politiråd og SLT-koordinator.....	10
Samordningsteam barn og unge:	11
Involvering av barn og unge i samarbeid på systemnivå.....	11
Samarbeid på individnivå/ utøvende nivå	11
Tilrettelegging for samarbeid på individnivå	11
Tverrfaglige nettverksmøter (barn og unge)	12
Samhandling på individnivå - gult nivå	12
Tverrfaglige team	12
Samhandling på individnivå - rødt nivå	12
Barnekoordinator	13
Del 2: Lokal del for Selbu kommune.....	14
Individnivået.....	15
Tjenestenivået.....	16

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Kommunenivået	17
Brukermedvirkning.....	17

Del 1: Felles del for Værnesregionen

Bakgrunn

Sentrale føringer - kommunenes ansvar

Gjennom stortingsproposisjonene St. Prop. 133L og St. Prop. 100L har regjeringen gitt kommunene et større overordnet ansvar for forebyggende arbeid rettet mot barn og unge, enn tidligere. I proposisjonene legges det vekt på samarbeidsplikten mellom ulike etater og instanser, slik at tiltak og tjenester rettet mot barn og unge blir samordnede og helhetlige. Samarbeidsplikten er også nedfelt i de ulike tjenesteområdenes lovverk, for å sikre tverrfaglighet i tjenestene til barn og unge. Gjennom endringer i lovverket er det også vedtatt bestemmelser om at alle kommuner skal ha en barnekoordinator og at alle barn og unge fortsatt har rett på en individuell plan.

Barnevernslovens kap.15 §1, 2. ledd forplikter kommunene til å utarbeide og vedta en plan for forebyggende arbeid for barn og unge. Denne planen skal først og fremst bidra til å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det presiseres at alle enheter i kommunen, inkludert barnevernet, er pliktige til å delta i arbeidet med planen.

Lokale føringer i Værnesregionen

Kommunene Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal og Tydal samarbeider om utarbeidelsen av Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen. Alle kommunene i plansamarbeidet har målsetninger i kommuneplanens samfunnsdel, som berører oppvekstvilkår. Fellesnevnerne i kommunenes målsetninger er trygge, inkluderende, attraktive og bærekraftige samfunn. Tiltakene i den felles forebyggende planen vil bidra til å nå hovedmålene for alle kommunene i samarbeidet.

Selbu: *Selbu er et attraktivt lokalsamfunn som er inkluderende og trygt, med bærekraftig vekst og utvikling*

Meråker: *Barn og unge har trygge og gode oppvekstvilkår*

Tydal: *Lokalsamfunnet Tydal skal bestå og utvikles på en bærekraftig måte til det beste for bygdas innbyggere, hyttefolk og tilreisende*

Frosta: *En attraktiv kommune i vekst*

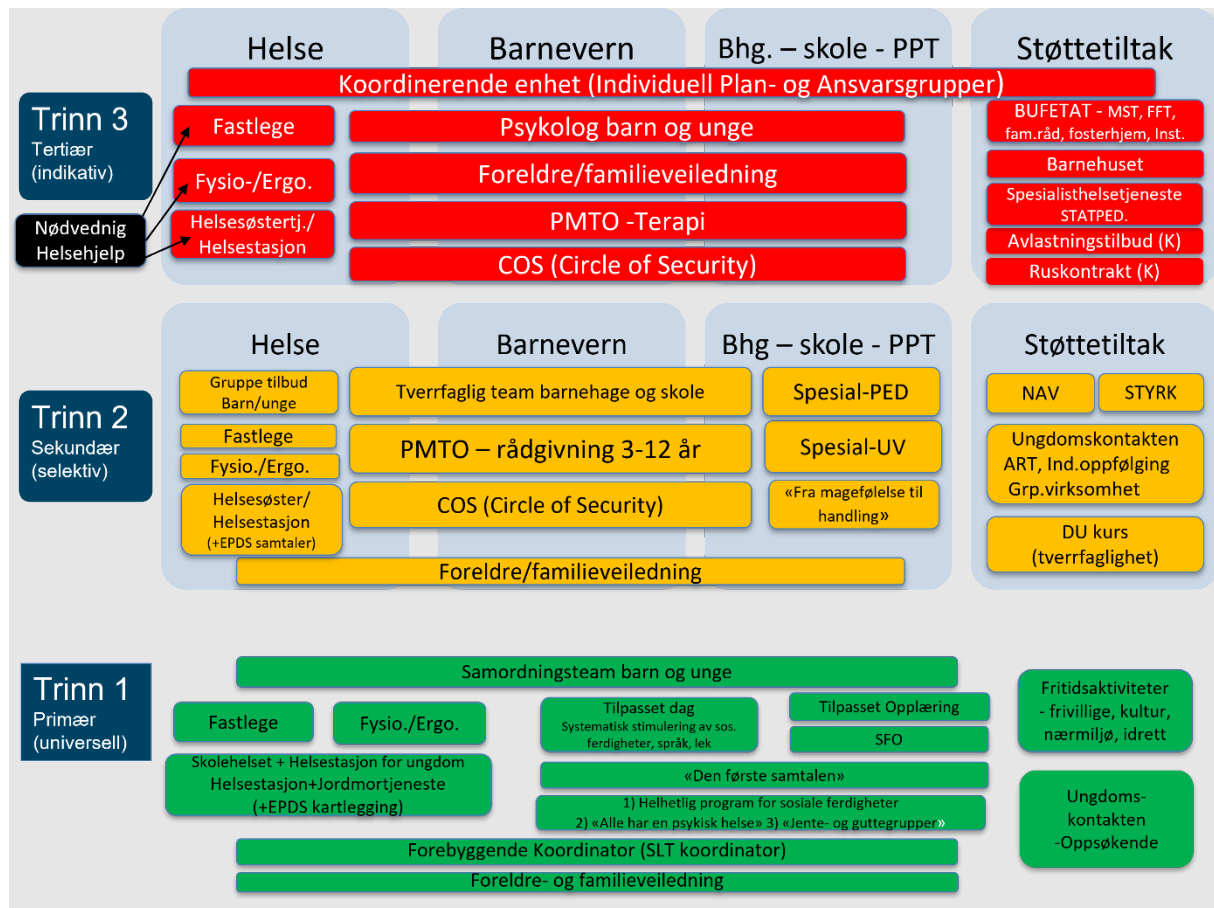
Stjørdal: *Alle skal oppleve trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet*

I tillegg har fire av de fem kommunene politisk vedtatte satsningsområder for folkehelsen. Et felles satsningsområde er å styrke psykisk helse i befolkningen, et annet er å forebygge frafall fra videregående opplæring. Gjennom denne forebyggende planen følger kommunene opp satsningsområdene.

Forebyggende plan i Værnesregionen bygger på Værnesregionmodellen, som ble vedtatt i alle kommunene i 2016 (figur 1). Værnesregionmodellen beskriver bl.a. samarbeidsstrukturer på ulike nivå i kommunene, samt felles tiltak og arbeidsform opp mot fellestjenestene i Værnesregionen. I arbeidet med denne forebyggende planen har modellen blitt evaluert og revidert.

Fra magesfølelse til handling/ Handlingsveilederen/ BTI er et av tiltakene, som har utspring fra Værnesregionmodellen. Prosjektet «fra magesfølelse til handling» brukte BTI-modellen til å komme fram til verktøyet Handlingsveilederen, som nå er i bruk i alle kommunene, og som er et sentralt tiltak i denne planen.

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen



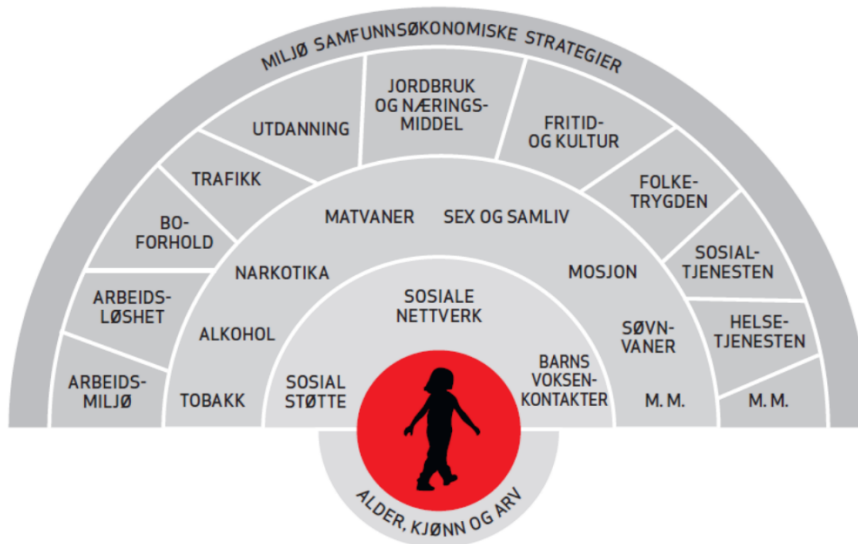
Figur 1: Værnesregionmodellen, 2016

Planen skal rulleres minimum hvert fjerde år.

En god barndom varer livet ut

En god barndom er viktig i seg selv og legger grunnlaget for god helse og livskvalitet også senere i livet. Levekår og oppvekstvilkår har stor betydning for evne og motivasjon til å fullføre utdanning og delta i samfunns- og arbeidsliv, i tillegg til å opprettholde helsebringende levevaner. Levekår har også betydning for leve- og bostandard. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelse- og forebyggende arbeid. Helsefremming, tidlig innsats og forebygging har stor betydning for å kunne forhindre, forsinke eller redusere skadelig utvikling av omsorgssituasjon, atferd og helse for barn og unge. Dette gjelder både arbeid på befolkningsnivå og spesifikt inn mot enkeltindivider.

Faktorer som påvirker befolkningens helse og livskvalitet kan plasseres langs en årsakskjede fra de mest individnære via de som befinner seg i nærmiljøet til de bakenforliggende samfunnsmessige faktorene (figur 2). Tiltak kan settes inn på alle trinn i årsakskjeden. De bakenforliggende faktorene har aller størst betydning for befolkningens helse og livskvalitet, men kan ofte være komplekse og vanskeligere å endre enn de mer individnære faktorene.



Figur 2: Påvirkningsfaktorer for helse og livskvalitet. Etter Dahlgren og Whitehead, 1991

Kommunene har mange virkemidler som påvirker oppvekst- og levekår for barn og unge. For å bedre barn og unges helse og livskvalitet må ulike områder/ tjenester i kommunen sette inn riktige tiltak til riktig tid og på riktig sted i kjeden av påvirkningsfaktorer. Dette forutsetter god kunnskap om risiko- og beskyttelsesfaktorer, en klar ansvarsfordeling og et godt og sømløst samarbeid mellom de ulike tjenestene. Et godt forebyggende arbeid kjennetegnes av et formalisert samarbeid, klar ansvarsfordeling og kjennskap til oppgaver, samt gjensidig kunnskap om alle tiltak og tjenester for barn, unge og familier i kommunene. Ved å jobbe for en kunnskapsbasert, tverrfaglig praksis, kan kvaliteten på forebyggende arbeid rettet mot barn unge og deres familier bli bedre enn den er i dag. Denne forebyggende planen skal bidra til å få til dette i våre kommuner.

Forebyggende arbeid deles vanligvis inn i tre nivåer. Primær/universell forebygging er tiltak for hele befolkningsgrupper, uavhengig av utgangspunkt og behov (grønt nivå). Sekundær/ selektiv forebygging retter seg mot enkeltindivider og grupper som er sårbare, og som har en kjent eller forhøyet risiko (gult nivå). Tertiær/ indikativ forebygging er spesifikt rettet mot enkeltindivider, som har høy risiko eller klare tegn på problemer (rødt nivå).

De største samfunnsmessige gevinstene ligger i den universelle forebyggingen på grønt nivå, som demmer opp for risiko i utgangspunktet, og det største forebyggingspotensialet ligger på primær- og sekundærnivå (grønt og gult nivå). Hovedinnholdet i denne planen handler om sekundær forebygging, ansvarsfordeling og samarbeid mellom ansatte i ulike enheter og instanser og overgangen mellom forebyggingsnivåene. Planen berører i mindre grad tertiærforebygging på rødt nivå.

Styrker og utfordringer blant barn og unge i Værnesregionen

De fem kommunene i plansamarbeidet er forskjellige når det kommer til befolkning, geografi, ressurser, styrker, utfordringer og planverk. Likevel finnes klare fellesnevner, som gjør samarbeid om planen relevant. Ved å konsentrere arbeidet om fellesnevnerne vil planen bli et verktøy for alle kommunene, til tross for ulikhetene.

Felles styrker

- De fleste innbyggerne (både unge og voksne) opplever helsa si som god (Ungdata, HUNT)
- De fleste barn og unge har gode relasjoner til venner og familie (Ungdata)
- De fleste barn og unge føler seg trygge i nærmiljøet sitt (Ungdata)

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

- De fleste elevene (mellomtrinn, ungdomstrinn og vgs.) trives på skolen (Ungdata)
- En forholdsvis høy andel barn og unge deltar på organiserte fritidsaktiviteter (Ungdata)

Felles utfordringer

- Andelen ungdom og voksne med psykiske helseutfordringer er høy og økende (Ungdata, Kommnehelsa)
- Andelen unge tjenestemottakere og unge uføre øker (SSB)
- Jevn, svak vekst i andel lavinntektsfamilier (Bufdir)
- En del barn og unge opplever mobbing regelmessig (Ungdata, Elevundersøkelsen)
- Mange ungdommer er ikke fornøyde med lokalmiljøet (særlig jenter) (Ungdata)
- Det er sosiale ulikheter blant ungdom når det gjelder vennskap, deltakelse og skjermbruk (Ungdata, KoRus)
- Det er en økning i andelen ungdommer som har opplevd vold eller trusler om vold fra jevnaldrende (Ungdata)
- En forholdsvis høy andel ungdomsskoleelever har drukket seg fulle, og det er sosioøkonomiske forskjeller i alkoholbruk blant ungdom (Ungdata)
- En forholdsvis høy andel ansatte som jobber med barn og unge opplever å ikke ha tilstrekkelig kjennskap til beskyttelsesfaktorer for risiko (psykisk uhelse, vold, rus) og innvandrergruppers bakgrunn og kultur (Questback, BTI, KoRus)

Kommunespesifikke utfordringer vil bli en del av de kommunespesifikke handlingsdelene i planen.

Målsetninger med planen

Effekt mål

1. Bedre psykisk helse blant barn og unge
2. Barn og unge blir hørt i saker som angår dem
3. Færre barn og unge faller ut av skole/ utdanningsløp
4. Færre barn og unge har behov for bistand fra ulike velferdstjenester (sekundær- og tertiærforebyggende tiltak)
5. Barn og unge får riktig hjelp til riktig tid
6. En lavere andel ungdomsskoleelever har drukket seg beruset

Resultat mål

1. Vi har rutiner for tverrfaglig samarbeid på systemnivå
2. Vi har rutiner for tverrfaglig samarbeid på tvers av enheter/ nivå
3. Vi har rutiner for involvering av barn og foresatte
4. Vi har tydelig oppgave- og ansvarsfordeling
5. Tilbud og samarbeidsparter er kjent for innbyggere og alle som jobber med barn og unge
6. Saker løses på lavest mulig nivå, slik at det er de riktige sakene som kommer til barnevernet (laveste effektive omsorgsnivå – LEON)

Interkommunalt samarbeid

Fellestjenester

I Værnesregionen har vi 7 fellestjenester for forebygging og oppfølging av barn, unge og deres familier:

- Barneverntjenesten (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- PPT (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Barne- og ungdomspsykologene (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- NAV (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator (Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Frisklivscentralen (Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Forvaltningskontor/ tildelingskontor (Fellestjeneste mellom Meråker og Stjørdal og fellestjeneste mellom Selbu og Tydal)

For å øke forutsigbarheten og sikre effektiviteten i samarbeidet med fellestjenestene, slik at de blir brukt riktig og på riktig nivå, må kommunene ha noen felles rutiner for forarbeid og involvering.

Barneverntjenesten

Barneverntjenestens arbeid reguleres av barnevernsloven. Hovedoppgaven er å sikre at barn og unge som lever under skadelige forhold for helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. I arbeidet er barneverntjenesten avhengig av samarbeid med barn og foreldre, samt andre offentlige tjenester som helsestasjon, barnehage, skole, PPT, politi, lege, barne- og ungdomspsykiatri, krisesenter m.fl.

Hvilken hjelp/ bistand kan barnevernet gi i det forebyggende arbeidet?

- Informasjonsdeling og utadrettet jobbing
- Deltagelse i tverrfaglige team
- Disponibel for drøftinger/generell råd og veiledning på mottakstelefon

Før barnevernet kobles inn i saker bør dette være gjennomført:

- Trinnene i handlingsveilederen (fra magesfølelse til handling) skal være fulgt (NB!: Ved mistanke om vold/ overgrep skal dette meldes direkte og ikke følge handlingsveilederen)
- Drøft gjerne med mottak før det sendes bekymringsmelding

PPT:

PPT er en rådgivende instans på gult og rødt nivå for barn med særlige behov i barnehage og skole. PPT skal hjelpe skole og barnehage i arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å legge bedre til rette for barn med særlige behov.

Hvilken hjelp/ bistand kan PPT gi i det forebyggende arbeidet?

- PPT tilbyr konsultasjonstid (på Teams) to ganger i uka (grønt, gult og rødt nivå) i alle kommunene (gjelder barn 6-16 år)
- Deltakelse i tverrfaglige team

Før PPT kobles inn i saker bør dette være gjennomført:

- Trinnene i handlingsveilederen (fra magesfølelse til handling) skal være fulgt
- Skole skal følge kapittel 4 "Ordinær opplæring - bekymringsfasen – fase 1" i Veilederen spesialundervisning (Udir)
- For barnehage følges handlingsveilederen (finnes ikke egen nasjonal veileder for barnehage)

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Barne- og ungdomspsykologene

Hvilken hjelp/ bistand kan barne- og ungdomspsykologene gi i det forebyggende arbeidet

Tjenesten skal gjennom psykologfaglig arbeid bidra til å styrke det samlede kommunale arbeidet med psykisk helse for barn og unge. Kommunepsykologene jobber med helsefremmede og forebyggende innsats rettet mot barn og unge generelt. I tillegg bidrar tjenesten til å styrke den målrettede, forebyggende innsats mot barn og unge som står i fare for å utvikle/ har utviklet psykiske vansker.

Psykologene jobber både på individ- og systemnivå. De jobber ikke direkte klinisk med enkeltsaker, men kan bistå med psykologfaglig kompetanse til andre ansatte i Værnesregionen gjennom undervisning, veiledning og konsultasjon i enkeltsaker.

NAV

Hvilken hjelp kan NAV VR tilby som også er en del av forebyggende arbeid rettet mot barn og unge

1. Økonomisk stønad sosialhjelp
2. Opplysning, råd og veiledning. Herunder økonomisk rådgivning
3. Gjeldsrådgivning
4. Midlertidig bolig og boligsosialt arbeid
5. Individuell plan
6. Kvalifiseringsprogrammet – KVP
7. Oppfølgingstjenesten (OT), kontakt og samarbeid med de videregående skolene.

Ellers samarbeid med bl.a. barnevern, politi, rus og psykisk helse og andre kommunale enheter.

Kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator

Kommuneoverlege og folkehelsekoordinator er en del av en interkommunal faggruppe innen samfunnsmedisin (folkehelse og miljørettet helsevern). Samfunnsmedisinsk kompetanse skal brukes i analyser, til strategisk rådgivning og tiltak innenfor universell forebygging og helsefremming på systemnivå, men også til medisinskfaglig rådgivning på individnivå.

Faggruppen bidrar til oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer, årsakssammenhenger og forskningsbaserte tiltak innen folkehelse og universell forebygging.

Hvilken hjelp/ bistand kan kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator gi i det forebyggende arbeidet?

- Kunnskapsoversikt (styrker og utfordringer blant befolkningen, oversikt over befolkningsundersøkelser og resultater, analyser og evaluering av tiltak m.m.)
- Strategisk rådgivning innen helsefremming og universell forebygging
- Deltakelse i tverrfaglige grupper og team
- Tilsyn av alle offentlige virksomheter etter Folkehelseloven kap. 3
- Medisinskfaglig rådgivning på systemnivå for alle sektorer og individnivå i særlig utfordrende situasjoner

Frisklivsentralen

Frisklivsentralen er et kommunalt helsetilbud for innbyggerne i Værnesregionen i alderen 0 til 100 år. Frisklivsentralen er organisert i mestring og re-/habilitering sammen med bl.a. hverdagsmestringsteam i Stjørdal kommune, og med lokale kontor i de øvrige kommuner.

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid er fellesnevner for gode tilrettelagte tilbud for innbyggerne kommunalt eller interkommunalt.

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Frisklivssentralen jobber etter Helsedirektoratets «Veileder for kommunale frisklivssentraler» og har individuell veiledning og kurstilbud til innbyggerne for å endre levevaner og mestre hverdagen. Innbyggerne kan ta kontakt selv eller bli henvist av helsepersonell.

Hvilken hjelp/ bistand kan Frisklivssentralen gi i det forebyggende arbeidet?

- Individuell helsesamtale og oppfølging fra 3-12 mnd. evt. lengere etter behov.
- Veiledning til livsstilsendring:
 - Individuell og/eller gruppetrening ute eller inne.
 - Kostholdskurs «Bra mat»- for bedre helse.
 - Internundervisning til ansatte innen helse.
 - Lærings- og mestringskurs for diabetes type 2.
 - «Sov godt» kurs.
 - Tobakkavvenning.
 - Veiledning og deltakelse i det tverrfaglige arbeidet i kommunene.
 - Se nettside for mer informasjon: [Frisklivssentralen - Stjørdal kommune \(stjordan.kommune.no\)](http://stjordan.kommune.no)

Eksternt samarbeid:

I tillegg til interkommunalt og internt kommunalt samarbeid, samarbeider alle kommunene også med spesialisthelsetjeneste, politi og andre eksterne ikke-kommunale tjenester. Det er en fordel også i møte med eksterne at kommunene har klare rutiner internt og interkommunalt.

Samarbeid på systemnivå

Samarbeid på systemnivå vil si å samarbeide uten at det er knyttet til en enkeltsak (individnivå). Plikten til å samarbeide utover enkeltsaker ligger til de enkelte velferdstjenestene, men kommunen (kommunedirektør og kommunestyre) har ansvar for at plikten oppfylles.

Helhetlig ledelse innebærer at det fra kommunedirektørens ledernivå og nedover i ledernivåene aktivt legges til rette for samarbeid på tvers av sektorer og enheter. At lederne anerkjenner viktigheten av samarbeid i oppfølgingen av barn og unge er en forutsetning for en god kultur for samarbeid, med utgangspunkt i brukernes behov. Det tverrfaglige samarbeidet må følges opp, etterspørres og prioriteres fra ledelsen.

Samarbeid på systemnivå i praksis

Ved ansettelse:

- Opplæring av nytilsatte (on-boarding, tverrfaglige team, rutiner for samarbeid)
- Alle nyansatte får opplæring i handlingsveilederen

Kommunedirektørens ledergruppe:

Det overordnede ansvaret for et godt tverrfaglig, forebyggende arbeid ligger hos kommunedirektøren med ledergruppe. Her ligger også ansvaret for en jevnlig evaluering av arbeidet.

Politiråd og SLT-koordinator

Politiråd er det øverste kriminalitetsforebyggende organet i kommunene, som setter rammer for det kriminalitetsforebyggende arbeidet og er styringsorgan for SLT-koordinatorne i kommunene.

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Det skal gjennomføres felles politiråd for Værnesregionkommunene minimum en gang i året, og hver kommune skal gjennomføre jevnlig møter i sine lokale politiråd.

Samordningsteam barn og unge:

Kommunene har samordningsteam for å koordinere, kvalitetssikre og utvikle kommunens tverrfaglige og tverrsektorielle arbeid rundt barn, unge og familier på systemnivå.

- Samordningsteam skal bestå av beslutningstakere for oppvekst og helse, samt aktuelle fagressurser.
- Det skal avholdes jevnlig møter gjennom året, avhengig av kommunestørrelse.
- Tema for møtene: Utfordringsbilde, føringer for og evaluering av samarbeid (internt og eksternt), implementering/ bruk av Handlingsveilederen, nye planer/tiltak/retningslinjer/veiledere/tjenester/tilbud, mål og måloppnåelse, satsningsområder.
- Samordningsteam skal informere kommunedirektørens ledergruppe/ felles fagråd/ AU/ politiråd om aktuelle problemstillinger.
- Samordningsteam skal ivareta samarbeid med spesialisthelsetjenesten (eks. BUP, Habu, Familieambulatoriet, Bufetat).
- Samordningsteam skal ivareta samarbeid med ungdomsrådet, samt medvirkning i saker som angår barn og unge.

Involvering av barn og unge i samarbeid på systemnivå

I Værnesregionen skal barn og unge som gruppe involveres i beslutninger knyttet til utvikling av kommunale tjenester som berører dem. Involvering av barn og unge er nedfelt i FNs barnekonvensjon.

- Alle kommunene skal ha ungdomsråd.
- Alle saker som angår barn og unge (eks. større reguleringsplaner og andre planer, tjenestetilbud og utfordringsbilde) skal alltid gå til ungdomsrådet.
- I aktuelle saker skal elevrådene medvirke.
- Møter der barn/ unge involveres skal tilpasses deres informasjonsbehov og skolehverdag.
- Kommunene skal ha rutiner for å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem (oppskrifter på medvirkningsmetoder er tilgjengelig gjennom VærMed).
- I aktuelle saker kan interesseorganisasjoner for ungdom (eks. mental helse ung) engasjeres.

Samarbeid på individnivå/ utøvende nivå

Det er det helhetlige behovet til barn, unge og deres familier som er avgjørende for om velferdstjenestene har plikt til å samarbeide på individnivå.

En forutsetning for å lykkes med samarbeid på individnivå er ledelsesforankring på systemnivå. Det må gis tid og rom for å skape gode samarbeidsprosesser (se *tilrettelegging for samarbeid på individnivå*).

Tilrettelegging for samarbeid på individnivå

Kommunen har ansvar for samordning av tjenestetilbudet. Ved uenighet/ uklarhet har kommunen også ansvar for å avgjøre hvilken kommunal tjeneste som skal samordne tjenestetilbudet.

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Tverrfaglige nettverksmøter (barn og unge)

Godt tverrsektorielt samarbeid i enkeltsaker forutsetter at ansatte i de ulike velferdstjenestene har tilstrekkelig kunnskap om hverandres ansvar, kompetanse og oppgaver. Dette skal ivaretas gjennom tverrfaglige nettverksmøter.

Deltakere på tverrfaglige nettverksmøter:

- Ansatte innen oppvekst og helse/ omsorg (eks. barnehage, skole, helsestasjon, ungdomskontakt, foreldreveiledere, miljøtjenester, barnevern, PPT, NAV, forvaltning, velferdsveiledning og fastleger)

Innhold på tverrfaglige nettverksmøter:

- Bli kjent på tvers av fagfelt/ relasjonsbygging
- Caser og workshops for å øve på samhandling
- Tydeliggjøring av ansvar og oppgaver innenfor hvert fagfelt
- Opplæring (handlingsveilederen, nye føringer, rutiner etc.)
- Faglig oppdatering (eks. Stortingsmeldinger, forskrifts- og lovendringer, faglige retningslinjer, aktuelle rapporter og ny forskning)
- Nye kunnskapsgrunnlag (eks. Oversiktsdokument over folkehelsen og påvirkningsfaktorer, Ungdataundersøkelsen, elevundersøkelsen, brukerundersøkelser, oppvekstprofiler, folkehelseprofiler)

Samhandling på individnivå - gult nivå

- Ved bekymring for et barn/ en ungdom skal Handlingsveilederen følges
- Prinsippene i Handlingsveilederen skal være gjeldende i alle saker (også for barn/ unge med vedtak)
- Det skal aldri være tvil om hvem som har hovedansvaret (stafettspissen) i hver enkelt sak (tydelig ansvarsfordeling og mål)
- I hver sak har alle involverte et samtidighetsansvar (jfr. Handlingsveilederen)
- Barnets/ ungdommens syn skal vektlegges med tanke på hvilken tjeneste som skal samordne i deres sak

Tverrfaglige team

Tverrfaglige team skal fange opp barn med bekymringsfull utvikling og sikre tidlig forebygging, sikre tverrfaglig arbeid i individsaker med sammensatt problematikk, og at barnet/familien får helhetlig hjelp. Teamet skal være en lavterskel drøftingsarena for barnehager og skoler.

- Alle kommunene skal ha tverrfaglige fora for å diskutere saker på individnivå.
- Trinnene i Handlingsveilederen skal følges før sakene tas opp i tverrfaglige team.
- Tverrfaglige team melder til samordningsteamet ved endringer i utfordringsbildet, som krever koordinert innsats.

Samhandling på individnivå - rødt nivå

- Barn som har behov for sammensatte tjenester har rett til en ansvarsgruppe, som samarbeider og koordinerer innsatsen rundt enkeltbarnet. Hver ansvarsgruppe skal ha en koordinator.
- Barnets/ungdommens syn skal vektlegges mtp. hvilken tjeneste som skal samordne i deres sak

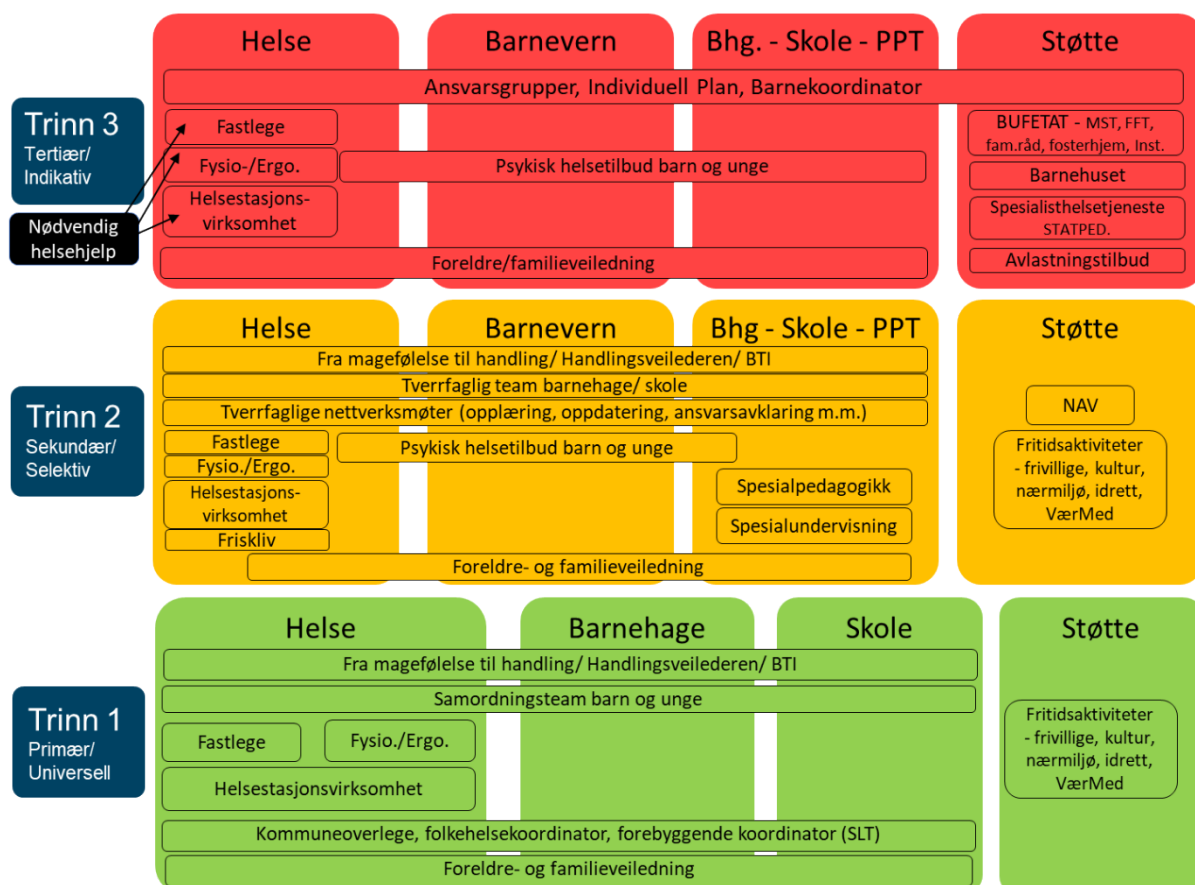
Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

- Barn og unge med behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet individuell plan (dette skal være en konkret, målbar plan, med god tidslinje)
- Barnet/ ungdommen, samt foresatte skal medvirke i utarbeidelsen av individuell plan.
- Der det er oppnevnt barnekoordinator skal barnekoordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet
- Oppfølgingen av barn/ unge skal evalueres i hver enkelt sak. Evalueringen skal inneholde en konkret vurdering av hva som fungerer, hvem som deltar, hva som skal videreføres og hva som evt. skal avsluttes.

Barnekoordinator

- Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, har rett til barnekoordinator.
- Andre velferdstjenester har plikt til å samarbeide med barnekoordinator når samarbeidsplikten på individnivå er utløst.

Figur 3 viser oppdatert versjon av Værnesregionmodellen, ut fra revideringen som er gjennomført i forbindelse med arbeidet med felles forebyggende plan.



Figur 3: Værnesregionmodellen 2.0., 2023

Del 2: Lokal del for Selbu kommune

Selbu sin lokale del i Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen er Sammen i Selbu-modellen og nettportalen *sammeniselbu.no*. Samhandlingsmodellen synliggjør hvordan kommunen jobber forebyggende.

Sammen i Selbu-modellen



Sammen i Selbu-modellen er en helhetlig **samhandlingsmodell** som viser hvordan Selbu kommune jobber for å hjelpe barn, ungdom og familier som har det vanskelig i en kortere eller lengre periode av livet.

For å kunne gi rett hjelp til rett tid, er det nødvendig å samarbeide på tvers av ulike fag og tjenester. Modellen synliggjør hvordan dette arbeidet foregår på de ulike nivåene; **individnivået**, **tjenestenivået** og **kommunenivået**.

Målet er å sikre at alle barn, unge og familier skal få den hjelpen de trenger, for å kunne mestre sitt eget liv.

Informasjon for deg som er:

- > Barn 7-12 år
- > Ungdom 13-18 år
- > Voksen / foresatt
- > Lag /organisasjon
- > Ansatt



Sammen i Selbu-modellen er en helhetlig **samhandlingsmodell** som viser hvordan Selbu kommune jobber for å hjelpe barn, ungdom og familier som har det vanskelig i en kortere eller lengre periode av livet. Målet er å sikre at alle barn, unge og familier skal få den hjelpen de trenger, for å kunne mestre sitt eget liv.

I Selbu kommune har vi rutiner for hvordan ansatte skal håndtere en bekymring knyttet til barn og unge, ved å følge de ulike nivåene i handlingsveilederen «Fra magefølelse til handling». For å kunne gi rett hjelp til rett tid, er det nødvendig å samarbeide på tvers av ulike fag og tjenester. Modellen synliggjør hvordan dette arbeidet foregår på de ulike nivåene; individnivået, tjenestenivået og kommunenivået.

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Individnivået

Individnivået retter seg mot alle fagpersoner i kommunen som arbeider med barn, unge og familier. Det inneholder også nyttig informasjon for barn, ungdom, foresatte/andre voksne og lag og organisasjoner om ulike tema som kan være relevante innen det forebyggende arbeidet, samt om kommunens tilbud og tiltak.

Her kan du finne relatert informasjon ut ifra om du som leser er barn, ungdom, voksen/foresatt, fra lag/organisasjon eller ansatt:

Barn 7-12 år	Ungdom 13-18 år	Voksne/Foresatte	Lag og organisasjon	Ansatte
Fritid	Fritid	Fritid og frivillighet	Bekymret for et barn eller ungdom?	Fritid og frivillighet
Meg selv	Identitet	Integrering og inkludering	Økonomi	Opplæring
Fysisk og psykisk helse	Fysisk og psykisk helse	Foreldreveiledning	Integrering og inkludering	Foreldreveiledning
Mobbing	Mobbing	Økonomi	Opplæring/kurs	Integrering og inkludering
Rus og avhengighet	Rus og avhengighet	Skolefravær og nærvær	VærMed	Økonomi
Vold og seksuelle overgrep	Vold og seksuelle overgrep	Fysisk og psykisk helse		Skolefravær og nærvær
	Skolefravær og nærvær	Rus og avhengighet		Fysisk og psykisk helse
	Barn og unge pårørende	Vold og seksuelle overgrep		Rus og avhengighet
		Bekymret for et barn eller ungdom?		Vold og seksuelle overgrep
		Taushetsplikt og samtykke		Handlingsveilederen
				Drøftingsarenaer
				Nyttige verktøy

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Tjenestenivået

Tjenestenivået inneholder informasjon om og synliggjør hvordan de ulike tjenestene som møter barn, ungdom og familier samarbeider på tvers, samt hvilke rutiner tjenestene har for dette.

Under tjenestenivået finnes informasjon om tverrfaglig samhandling, Rutiner og verktøy som sikrer samhandling og tiltak og tjenester for barn, unge og familier:

Tverrfaglig samhandling	Rutiner og verktøy som sikrer samhandling	Tiltak og tjenester for bar, unge og familier
Tverrfaglige team i barnehager og skoler	Handlingsveilederen	Avlastning
Ansvarsgrupper	Samtykkeskjema	Barnevern
BUP-konsultasjonsteam (BUP: psykisk helsevern for barn og unge)	Veileder for håndtering av taushetsplikt og samtykke	Barn som pårørende
Tverrfaglig forum barn og unge	Individuell plan	Botilbud for funksjonshemmede
Samordningsteam barn og unge	Prosedyre for barn som pårørende	Dag- og aktivitetstilbud for unge voksne med utviklingshemming
Kontaktperson i barneverntjenesten	Veileder for skolefravær	Ergo- og fysioterapi
Konsultasjonstid med PPT (PPT: Pedagogisk-psykologisk tjeneste)	Rutine for samarbeid med barnevernet	Familieteam og foreldreveiledning
Familieteamet		Flyktingetjenesten
Handlingsveilederen		Fritid
		Helsestasjonen og jordmortjenesten
		Legetjenester
		NAV
		Oppfølgingstjenesten ved Selbu videregående
		Politikontakt
		PPT (Pedagogisk-psykologisk tjeneste)
		Rus- og psykisk helsetjeneste
		Tildelings- og koordineringskontoret for helse- og omsorgstjenester
		Ungdomslos
		Voksenopplæring

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Kommunenivået

Kommunenivået viser hvordan arbeidet med tidlig innsats og samhandling rundt barn, ungdom og familier er forankret i kommunens øverste ledelse og overordnede planer.

Under kommunenivået finnes informasjon om statlige føringer, kommunens planer, tverrfaglig samhandling på kommunenivå, satsningsområder og kompetanseheving og internkontroll:

Statlige føringer	Kommunens planer	Tverrfaglig samhandling på kommunenivå	Satsningsområder og kompetanseheving	Internkontroll
Oppvekstreformen	Kommuneplanens samfunnsdel	Felles fagråd i Værnesregionen	Felles kompetanseplan helse- og omsorg	Årshjul
Retningslinjer tidlig identifikasjon utsatte barn & unge	Forebyggende plan	Kommunedirektørens ledergruppe	Årlig tverrfaglig fagdag	Samordningsteam barn og unge
Stortingsmelding nr. 6: Tett på	Handlingsplan vold i nære relasjoner 2020-2024	Politiråd	DEKOM (Desentralisert kompetanseutvikling)	Kommunedirektørens ledergruppe
Forskrift om habilitering og rehabilitering	Frivilligstrategi	HUHOK (Hovedutvalg helse, oppvekst og kultur)	REKOM (Regional kompetanseutvikling)	Kommunestyret
Pårørendeveilederen		Folkehelsegruppa	Kompetanseløftet spesialpedagogikk & inkl. praksis	Compilo
Helsestasjon og svangerskapsomsorg			IBSM (Inkluderende barnehage- og skolemiljø)	
Opptappingsplan for psykisk helse			BTI/BTS BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats / Bedre tverrfaglig samhandling)	
			TIBIR (Tidlig innsats for barn i risiko)	
			ALLEMED	
			Værmed	
			Skolefravær og nærvær	

Brukermedvirkning

Brukermedvirkning er sentralt under alle tre nivåene.

På individnivå handler brukermedvirkning om at barn, unge og foresatte blir sett på som en likeverdig part i samtaler og beslutninger som angår deres liv. Brukermedvirkning er en lovfestet rettighet, men også en nødvendighet for at Selbu kommune skal kunne tilrettelegge for best mulig hjelp for den enkelte.

På tjenestenivå handler brukermedvirkning om at barn, unge og foresatte aktivt skal involveres i utviklingen av tjenestetilbudet. Dette er viktig for å kvalitetssikre arbeidet og øke treffsikkerheten i tiltakene som kommunen har opp mot barn, unge og familier.

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

På kommunenivå handler brukermedvirkning om at innbyggerne i kommunen skal ha mulighet til å påvirke og si sin mening vedrørende det forebyggende arbeidet rundt barn, unge og familier. Dette er også et viktig ledd i kommunens utviklingsarbeid, for å sikre at brukerstemmen blir hørt når det skal tas viktige beslutninger som angår barn, unge og familier i kommunen.